

Brusel 18. dubna 2024
(OR. en)

9099/24

UK 60

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	18. dubna 2024
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2024) 169 final
Předmět:	Doporučení pro ROZHODNUTÍ RADY, kterým se schvaluje zahájení jednání mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska o dohodě o mobilitě mládeže

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2024) 169 final.

Příloha: COM(2024) 169 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 18.4.2024
COM(2024) 169 final

Doporučení pro

ROZHODNUTÍ RADY,

**kterým se schvaluje zahájení jednání mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím
Velké Británie a Severního Irska o dohodě o mobilitě mládeže**

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI DOPORUČENÍ

• Důvody a cíle doporučení

Dne 1. února 2020 vystoupilo Spojené království Velké Británie a Severního Irska (dále jen „Spojené království“) z Evropské unie (dále jen „Unie“) a Evropského společenství pro atomovou energii (Euratom).

Podmínky vystoupení jsou stanoveny v Dohodě o vystoupení Spojeného království z Evropské unie a z Evropského společenství pro atomovou energii (dále jen „dohoda o vystoupení“)¹. Dohoda o vystoupení vstoupila v platnost dne 1. února 2020 a stanovila přechodné období, během něhož se v souladu s uvedenou dohodou právo Unie² uplatňovalo na Spojené království a ve Spojeném království. Toto období skončilo dne 31. prosince 2020.

Během tohoto přechodného období uzavřely Evropská unie, Euratom a Spojené království dohodu o obchodu a spolupráci, kterou Unie uzavřela na základě rozhodnutí Rady (EU) 2021/689³ a která je prozatímně prováděna ode dne 1. ledna 2021⁴. V platnost vstoupila dne 1. května 2021.

Konec přechodného období vedl k ukončení volného pohybu osob mezi Unií a Spojeným královstvím⁵.

Evropská rada ve svých pokynech ze dne 23. března 2018 týkajících se rámce budoucích vztahů se Spojeným královstvím uvedla, že „*budoucí partnerství by mělo zahrnovat ambiciózní ustanovení týkající se pohybu fyzických osob, na základě úplné vzájemnosti a aniž by docházelo k rozdílnému zacházení s členskými státy*“⁶.

Navzdory společnému politickému prohlášení Evropské unie a Spojeného království z roku 2019⁷ (které se zabývalo mobilitou mládeže) však Spojené království odmítlo zahájit jednání

¹ Úř. věst. L 29, 31.1.2020, s. 7.

² Jak je definováno v článku 2 dohody o vystoupení.

³ Rozhodnutí Rady (EU) 2021/689 ze dne 29. dubna 2021 o uzavření Dohody o obchodu a spolupráci mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii na jedné straně a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska na straně druhé a Dohody mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska o bezpečnostních postupech pro výměnu a ochranu utajovaných informací jménem Unie (Úř. věst. L 149, 30.4.2021, s. 2).

⁴ Rozhodnutí Rady (EU) 2020/2252, ze dne 29. prosince 2020, o podpisu jménem Unie a o prozatímním provádění Dohody o obchodu a spolupráci mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii na jedné straně a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska na straně druhé a Dohody mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska o bezpečnostních postupech pro výměnu a ochranu utajovaných informací (Úř. věst. L 444, 31.12.2020, s. 2).

⁵ S výjimkou Irska. Irsko zůstává součástí „společného prostoru cestování“ se Spojeným královstvím. Otázkou zacházení s občany Unie pobývajícími ve Spojeném království na konci přechodného období (a se státními příslušníky Spojeného království pobývajícími v té době v Unii) se zabývá dohoda o vystoupení.

⁶ EUCO XT20001/18, 23. března 2018, odst. 10.

⁷ Politické prohlášení, kterým se stanoví rámec budoucích vztahů mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím (Úř. věst. C 34, 31.1.2020, s. 1). V prohlášení se uvádí, že „*strany souhlasí s tím, že zváží podmínky pro vstup a pobyt pro účely, jako je výzkum, studium, odborná příprava a výměnné pobyty mladých lidí*.“ (odst. 51).

Na základě uvedeného prohlášení Komise zahrnula ustanovení o mobilitě do návrhu dohody předloženého Spojenému království dne 18. března 2020 pro účely jednání (návrh znění dohody o novém partnerství se Spojeným královstvím, UKTF(2020)14, ze dne 18. března 2020: https://commission.europa.eu/publications/draft-text-agreement-new-partnership-united-kingdom_en)

o mobilitě⁸ během jednání v roce 2020. Dohoda o obchodu a spolupráci se z toho důvodu otázkou mobility osob mezi stranami této dohody nezabývá. Dohoda o obchodu a spolupráci ovšem obsahuje ustanovení o koordinaci sociálního zabezpečení,⁹ která podporují možnost mobility osob podle vnitrostátního práva kterékoli ze stran, a tudíž mobilitu umožňuje.

Mobilita osob mezi Uníí a Spojeným královstvím se nyní řídí příslušnými vnitrostátními (imigračními) pravidly Unie (a jejích členských států) a Spojeného království (viz níže). V současné době je mobilita složitější, což vede ke snížené mobilitě mezi Uníí a Spojeným královstvím¹⁰. Tato situace zvláště ovlivnila možnosti mladých lidí z Unie a Spojeného království zažít život na území druhé strany a těžit z výměnných pobytů mládeže, v oblasti kultury, vzdělávání, výzkumu a odborné přípravy.

Spojené království se v průběhu roku 2023 obrátilo na několik (nikoli však na všechny) členské státy se záměrem vyjednat dohodu o mobilitě mládeže vytvořenou na základě vízového režimu Spojeného království pro mobilitu mládeže. Tento přístup by vedl k rozdílnému zacházení se státními příslušníky členských států Unie. Takový přístup by navíc nevyřešil hlavní překážky mobility, s nimiž se mladí lidé od konce přechodného období setkávají.

Dohoda mezi Uníí a Spojeným královstvím o mobilitě mládeže by se snažila řešit některé z hlavních překážek mobility mladých lidí, které vyplývají ze stávajících pravidel uplatňovaných v Unii a ve Spojeném království (viz níže). Jednalo by se o reciproční dohodu, tj. měli by z ní prospěch všichni občané Unie a všichni státní příslušníci Spojeného království.

Stávající pravidla uplatňovaná v Unii a ve Spojeném království:

Pokud jde o Unii, mobilita státních příslušníků Spojeného království se od konce přechodného období řídí těmito pravidly a politikami:

- Unie má k dispozici soubor právních nástrojů vztahujících se na státní příslušníky třetích zemí v oblasti legální migrace. V některých případech tyto právní nástroje upravují podmínky vstupu a pobytu pro určité kategorie státních příslušníků třetích zemí: nejdůležitějšími z nich jsou směrnice o modré kartě EU¹¹, směrnice o studentech, stážistech a výzkumných pracovnících¹² a směrnice o jednotném povolení¹³.

⁸ „Mobilitou“ ve smyslu zamýšlené dohody se rozumí pobyt fyzické osoby, tj. pobyt, který není dočasný. Zamýšlená dohoda se tedy nezabývá otázkami usnadňování cestování ani se nezabývá dočasným poskytováním služeb v rámci přítomnosti fyzické osoby na území druhé strany.

⁹ Viz články 488 až 491 a Protokol o koordinaci sociálního zabezpečení k dohodě o obchodu a spolupráci.

¹⁰ Během 12 měsíců do června 2023 odešlo ze Spojeného království o 87 000 více občanů Unie, než kolik do země přicestovalo.

¹¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1883 ze dne 20. října 2021 o podmínkách pro vstup a pobyt státních příslušníků třetích zemí za účelem výkonu zaměstnání vyžadujícího vysokou kvalifikaci, (Úř. věst. L 382, 28.10.2021).

¹² Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/801 ze dne 11. května 2016 o podmínkách vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí za účelem výzkumu, studia, stáže, dobrovolnické služby, programů výměnných pobytů žáků či vzdělávacích projektů a činnosti *au-pair* (Úř. věst. L 132, 21.5.2016, s. 21).

¹³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/98/EU ze dne 13. prosince 2011 o jednotném postupu vyřizování žádostí o jednotné povolení k pobytu a práci na území členského státu pro státní příslušníky třetích zemí a o společném souboru práv pracovníků ze třetích zemí oprávněných pobývajících v některém členském státě (Úř. věst. L 343, 23.12.2011, s. 1).

- Státní příslušníci Spojeného království mohou pobývat v Unii v rámci bezvízového styku po dobu nejvýše 90 dnů během jakéhokoli období 180 dnů (možnost vykonávat placenou činnost během tohoto období závisí na vnitrostátním právu)¹⁴.

Pokud jde o Spojené království:

- Ve Spojeném království v současné době funguje imigrační systém nezávislý na zemi původu, který studentům a některým pracovníkům (zejména výzkumným a akademickým pracovníkům, kvalifikovaným pracovníkům¹⁵, zdravotnickým pracovníkům a sezónním pracovníkům v zemědělství) a v některých případech také dobrovolníkům nabízí různé vízové postupy. Pro pobyty au-pair neexistuje žádný zvláštní vízový postup.
- Občané Unie mohou pobývat (tj. nejedná se o odbornou přípravu nebo práci) ve Spojeném království v rámci bezvízového styku po dobu až šesti měsíců¹⁶.

Spojené království navíc dosud odmítalo připojit se k programům Unie v oblasti mládeže, kultury a vzdělávání, jako je Erasmus+ nebo Kreativní Evropa (složka „Kultura“), čímž se příležitosti výměnných pobytů v této oblasti ještě více omezily¹⁷. Mimoto se na studenty z Unie nyní na rozdíl od domácích studentů vztahuje velmi vysoké školné uplatňující se na zahraniční studenty, kteří chtějí studovat (zejména vysokoškolské a doktorské studium) ve Spojeném království. Mají rovněž obtížnější nebo žádný přístup k souvisejícím podporám (např. stipendium, studentské půjčky). To platí i pro doktorandské studenty, kteří cestují do Spojeného království v rámci projektu Horizont Evropa (v rámci akcí „Marie Curie-Sklodowska“)¹⁸. Výsledkem je pokles počtu studentů Unie ve Spojeném království¹⁹.

Mladí lidé, kteří chtějí absolvovat stáž, praxi nebo učňovskou přípravu ve Spojeném království v rámci vzdělávacích programů Unie, se kromě obtíží při hledání vhodného víza potýkají se zvláště obtížnou situací, kdy jejich stáž, praxe nebo učňovská příprava jsou Spojeným královstvím považovány za „práci“, a tudíž se na ně vztahuje uplatňování předpisu o minimální mzdě. Existuje však výjimka z tohoto pravidla pro stáže, praxe nebo učňovskou přípravu („pracovní stáže“) prováděné v rámci vzdělávacích studijních programů Spojeného království²⁰.

¹⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1806 ze dne 14. listopadu 2018, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni.

¹⁵ Nad minimální mzdovou hranicí, pokud je pracovní místo uvedeno na seznamu žádaných povolání a britský zaměstnavatel byl schválen ministerstvem vnitra (a tento zaměstnavatel tedy může žadateli o vízum vydat potvrzení o převzetí finančních nákladů).

¹⁶ Navštivte Spojené království na standardní turistické vízum: Přehled – GOV.UK (www.gov.uk)

¹⁷ Ačkoli je Spojené království součástí programu Horizont Evropa od 1. ledna 2024 za podmínek stanovených v dohodě o obchodu a spolupráci, uvedená dohoda neobsahuje ustanovení zaručující mobilitu výzkumných pracovníků, ale pouze doložku o „veškerém možném úsilí“ v tomto ohledu. Viz čl. 712 odst. 1 a 2 dohody o obchodu a spolupráci.

¹⁸ Kromě toho se na doktorandy a výzkumné pracovníky stěhující se do Spojeného království v rámci projektu Horizont Evropa (zejména v rámci akcí „Marie Curie-Sklodowska“) v současné době nevztahuje žádné zvláštní zjednodušení pravidel pro vstup a pobyt a čelí vysokým vízovým poplatkům a příplatkům za zdravotní péči.

¹⁹ Počet občanů Unie zapsaných na univerzitách ve Spojeném království klesl mezi lety 2020 a 2022 o 50 %. Viz také *usnesení Evropského parlamentu ze dne 23. listopadu 2023 o provádění dohody o obchodu a spolupráci mezi EU a Spojeným královstvím (2022/2188(INI))*, odst. 148.

²⁰ <https://www.gov.uk/employment-rights-for-interns>

- **Soulad se stávajícími ustanoveními v dané oblasti politiky**

Unie je obecně odhodlána podporovat vytváření rámce pro usnadnění výměnných pobytů mladých lidí na celém evropském kontinentu s cílem posílit mezilidské kontakty, sdružovat lidi a posilovat vazby. Unie má rovněž zájem na tom, aby mladí lidé v Unii získávali dovednosti a rozvíjeli svůj talent, a to i za hranicemi a mimo Unii²¹.

Jak je uvedeno výše, Unie má v oblasti legální migrace právní předpisy použitelné na státní příslušníky třetích zemí přicházející ze třetích zemí. Tyto právní předpisy upravují podmínky vstupu a pobytu pro určité kategorie státních příslušníků třetích zemí – například pro účely výzkumu, studia nebo odborné přípravy, ale také pro konkrétní práci.

Unie však nevypracovala mezinárodní dohody se sousedními zeměmi týkající se mobility mladých lidí nad rámec Dohody o Evropském hospodářském prostoru (která rozšiřuje jednotný trh včetně volného pohybu osob na Norsko, Island a Lichtenštejnsko začleněním pravidel Unie do Dohody o Evropském hospodářském prostoru) a dohody o volném pohybu osob se Švýcarskem²². Druhá z uvedených dohod zejména obsahuje ustanovení o zákazu diskriminace na základě státní příslušnosti, pokud jde o osoby jedné strany, které pracují nebo legálně pobývají na území druhé strany, a stanovuje omezený počet ustanovení práva Unie použitelných ve vztahu mezi stranami.

Mnoho členských států má režimy nebo programy mobility mladých lidí na omezenou dobu (často označované jako „pracovní prázdninová“ víza nebo programy mobility mládeže) s některými mimoevropskými zeměmi. Tyto programy/režimy se obecně omezují na řešení otázky získání víza / pracovního povolení, ale nemusejí se nutně zabývat otázkami, jako jsou poplatky za univerzitní vzdělání nebo rovné zacházení s cizími státními příslušníky. Často je také omezen povolený počet vstupů.

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

Dohoda o obchodu a spolupráci obsahuje ustanovení o koordinaci sociálního zabezpečení, která jsou důležitým faktorem umožňujícím a doplňujícím jakoukoli případnou dohodu o mobilitě mezi stranami.

Dohoda o obchodu a spolupráci obsahuje pravidla pro vstup a dočasný pobyt fyzických osob za účelem podnikání (např. poskytování služeb). Tato pravidla se vztahují na případy dočasné přítomnosti za konkrétním účelem a neumožňují dosáhnout záměrů stanovených v tomto doporučení (včetně usazení se na území).

Unie pořádá akce na podporu, koordinaci a doplnění činností členských států v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a přípravy výzkumných pracovníků, mládeže a kultury – například prostřednictvím zvláštních programů (např. Erasmus+, Kreativní Evropa (složka „Kultura“), akce „Marie Curie-Sklódowska“ v rámci programu Horizont), které jsou otevřeny účasti třetích zemí, pokud jsou splněny příslušné podmínky.

²¹ Unie rovněž usiluje o trvalé přilákání kvalifikovaných a talentovaných pracovníků. Viz také sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – *Přilákání kvalifikovaných a talentovaných pracovníků do EU* (COM(2022) 657 ze dne 27.4.2022).

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů ohledně mobility talentů (COM(2023) 715, 15.11.2023).

²² Dohoda mezi Evropským společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a Švýcarskou konfederací na straně druhé o volném pohybu osob (Úř. věst. L 114, 30.4.2002, s. 6).

2. PRÁVNÍ STRÁNKA DOPORUČENÍ

• Právní základ

Procesněprávním základem rozhodnutí Rady o zmocnění k zahájení jednání o dohodě mezi Uníí a Spojeným královstvím o mobilitě mládeže je čl. 218 odst. 3 a 4 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU).

Hmotněprávní základ dohody o mobilitě mládeže bude možné stanovit až na konci jednání. Prostor svobody, bezpečnosti a práva je v zásadě prostorem sdílené pravomoci Unie a členských států. Ustanovení čl. 79 odst. 2 písm. a) a b) SFEU zmocňuje Unii k přijetí opatření týkajících se podmínek vstupu a pobytu státních příslušníků třetích zemí, kteří chtějí oprávněně pobývat v některém členském státě (i za účelem sloučení rodiny), a Unie již jednala ve vztahu k některým kategoriím osob (viz výše)^{23 24}– aniž je dotčeno právo členských států stanovit počet vstupů státních příslušníků třetích zemí přicházejících na jejich území za účelem hledání práce.

Konečnou povahu dohody (tj. dohoda v rámci Unie nebo smíšená dohoda) je možné stanovit až po ukončení jednání.

• Subsidiarita (v případě nevýlučné pravomoci)

Pouze přístup na úrovni Unie zajistí rovné zacházení se všemi členskými státy, pokud jde o mobilitu osob do Spojeného království, což je jedním z klíčových aspektů pokynů Evropské rady v této oblasti z roku 2018.

Přístup na úrovni Unie by se rovněž mohl zasadit o naplnění ambicí Evropské rady a ve srovnání se současným stavem přinést přidanou hodnotu, pokud jde o: neexistenci kvót pro účastníky; zamezení diskrečním postupům pro podávání žádostí o víza; délku mobility v rámci období způsobilosti; rozsah účelů pobytu; možnost doprovodu účastníků mobility jejich blízkými rodinnými příslušníky; v řadě případů dosažení rovného zacházení s občany Unie a se státními příslušníky Spojeného království.

Souběžná jednání ze strany jednotlivých členských států nezaručují to, že Spojené království bude mít zájem o dosažení dohody s každým členským státem ani že se členskými státy bude ze strany Spojeného království zacházeno stejně.

• Proporcionalita

Činnost Unie by neměla překročit rámec toho, co je nezbytné pro dosažení politického cíle, kterým je usnadnění mobility mladých lidí mezi Uníí a Spojeným královstvím. Mladým občanům Unie by se tak nabídla jasná, jednoduchá a nákladově efektivní cesta k mobilitě do Spojeného království. To by dotčeným občanům poskytlo větší jednoznačnost, než které se jim dostává nyní, kdy do Spojeného království existuje několik paralelních vízových postupů. Tyto postupy jsou omezené (např. ukládají kvóty, omezení na krátkou dobu, nemožnost doprovodu rodinnými příslušníky) a drahé (vysoké vízové poplatky, příplatek za zdravotní péči). Dohoda by se rovněž snažila konkrétně řešit hlavní překážky pro mladé občany Unie

²³ Podle článků 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování EU, Dánsko nebude moci být součástí zamýšlené dohody. Všechny odkazy na občany Unie v tomto doporučení by proto měly být chápány tak, že nezahrnují dánské státní příslušníky, a odkazy na členské státy jako cílovou zemi podle zamýšlené dohody nelze chápat tak, že zahrnují Dánsko. Zvláštní situace Dánska by mohla být řešena v samostatné následné dohodě, která by převzala obsah dohody mezi EU a Spojeným královstvím.

²⁴ Pokud jde o Irsko, použijí se ustanovení protokolu č. 21 připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o fungování EU. V každém případě by dohodou neměla být dotčena ujednání Irska v rámci „společného prostoru cestování“.

(např. pokud jde o školné nebo pracovní stáže v rámci studia v Unii), kterými se jiné možnosti (např. program mobility mládeže Spojeného království) nezabývají.

Dohoda mezi Unií a Spojeným královstvím je nejvhodnějším nástrojem pro dosažení tohoto cíle, neboť by se od samého počátku zabývala otázkou rovného zacházení se státními příslušníky Unie.

- **Volba nástroje**

Nástroj „měkkého“ práva, jako je memorandum o porozumění v oblasti správy, by nebyl dostatečný k tomu, aby mladým lidem poskytl právní jistotu, pokud jde o možnosti mobility mládeže mezi Unií a Spojeným královstvím. Tuto právní jistotu by zaručilo pouze závazné vzájemné porozumění ve formě formální mezinárodní dohody o mobilitě mládeže mezi Unií a Spojeným královstvím.

3. ROZPOČTOVÉ DŮSLEDKY

Navrhovaná dohoda nemá žádné rozpočtové důsledky.

4. OSTATNÍ PRVKY

- **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení návrhu**

Tímto doporučením vyzývá Evropská komise Radu Evropské unie, aby schválila zahájení jednání o dohodě mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím o mobilitě mládeže²⁵, jmenovala Evropskou komisi vyjednávačem Unie, poskytla vyjednávači směrnice a určila výbor, v konzultaci s nímž musí být jednání vedena.

Zamýšlená dohoda nepřiznává příslušníkům Spojeného království základní svobodu pohybu, které požívají občané Unie.

Zamýšlená dohoda o mobilitě mládeže by se měla řídit těmito parametry:

- Osobní působnost je omezena na mladé občany Unie a státní příslušníky Spojeného království, např. ve věku 18–30 let;
- Doba pobytu je omezena na přiměřený časový rámec (např. 4 roky);
- Mobilita nemá konkrétní účel, tj. může být vykonávána za různými účely: práce, studium, odborná příprava/praxe (i v souvislosti se vzdělávacím programem Unie), výzkum, dobrovolnická činnost, jiné činnosti nebo jen návštěva/cestování během pobytu;
- Mobilita nepodléhá kvótám;
- Platí společné podmínky pro přijetí a účastníci tyto podmínky splňuje po celou dobu pobytu;
- Relevantní důvody pro zamítnutí žádosti;
- Splnění podmínek a neexistenci důvodů pro zamítnutí ověřují příslušné vnitrostátní orgány v rámci přijímacího řízení před zahájením mobility.

²⁵ Nebylo by zahrnuto následující: vstup a dočasná přítomnost fyzických osob za účelem poskytování služeb v režimu 4 Všeobecné dohody o obchodu a službách (GATS) a pravidla pro usnadnění cestování / překračování hranic (např. cestovní pas vs. průkaz totožnosti; používání elektronických bran) nebo možnosti bezvízového styku pro krátkodobé návštěvy.

- Mobilita do Unie je vykonávána pouze v členském státě, který přijal státního příslušníka Spojeného království, tj. přijetí jedním členským státem neumožňuje mobilitu „uvnitř Unie“ do jiného členského státu²⁶;
- S účastníky mobility je zacházeno stejně jako s vlastními státními příslušníky, přinejmenším pokud jde o pracovní podmínky, včetně odměňování a propouštění, jakož i zdraví a bezpečnosti na pracovišti, svobody sdružování, některých aspektů vzdělávání a odborné přípravy, daňových výhod, jestliže je osoba daňovým rezidentem, a poradenských služeb poskytovaných úřady práce;
- Rovné zacházení je zaručeno rovněž co se týče poplatků za vysokoškolské vzdělávání. To platí i pro účastníky, kteří volí jiné vízové postupy;
- U účastníků mobility pocházejících z Unie se upouští od „připojištění na zdravotní péči“ Spojeného království;
- Podmínky pro výkon práva na sloučení rodiny s účastníky mobility.

Zamýšlená dohoda by měla být doplňující dohodou k dohodě o obchodu a spolupráci²⁷. Zamýšlená dohoda by proto měla být součástí stejného a jednotného institucionálního rámce jako dohoda o obchodu a spolupráci, jejíž nedílnou součástí jsou pravidla pro řešení sporů.

Zamýšlenou dohodou by neměla být dotčena *acquis* Unie a vnitrostátní pravidla týkající se legálních způsobů migrace, tj. dohoda by měla u obou stran zajistit další migrační cestu vedle těch stávajících, jsou-li k dispozici.

Zamýšlenou dohodou by neměla být dotčena pravidla Unie a členských států pro získání povolení k trvalému pobytu / právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta.

Zamýšlenou dohodou by neměla být dotčena:

- pravidla pro koordinaci sociálního zabezpečení stanovená v dohodě o obchodu a spolupráci,
- pravidla pro dvojí zdanění,
- pravidla pro kontrolu osob překračujících hranice stran, včetně usnadnění cestovních formalit oběma stranami,
- pravidla vyžadující registraci státního příslušníka druhé strany ve stanovené lhůtě po příjezdu.

Kromě toho by jednání o zamýšlené dohodě mohla být užitečným způsobem doplněna paralelními diskusemi o možné účasti Spojeného království v programech Unie v oblasti mládeže, vzdělávání a kultury, jako je program Erasmus+ a program Kreativní Evropa (složka „Kultura“). Přidružení Spojeného království k jakémukoli takovému programu by mohlo být provedeno v souladu s postupem stanoveným v dohodě o obchodu a spolupráci podle čl. 218 odst. 9 SFEU.²⁸

²⁶ Aniž je dotčen článek 21 Úmluvy k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 (Úř. věst. L 239, 22.9.2000, s. 19).

²⁷ Ustanovení čl. 2 odst. 1 dohody o obchodu a spolupráci.

²⁸ Případné přidružení Spojeného království k programům Unie je upraveno v článku 710 dohody o obchodu a spolupráci: Protokol I k uvedené dohodě by mohl být za tímto účelem změněn rozhodnutím specializovaného výboru pro účast na programech Unie uvedeného v čl. 8 odst. 1 písm. s) dohody o obchodu a spolupráci.

ROZHODNUTÍ RADY,

kterým se schvaluje zahájení jednání mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska o dohodě o mobilitě mládeže

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 218 odst. 3 a 4 této smlouvy,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Dohoda o obchodu a spolupráci mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii na jedné straně a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska na straně druhé (dále jen „dohoda o obchodu a spolupráci“)²⁹ se uplatňuje od 1. ledna 2021. Vedle Dohody o vystoupení Spojeného království Velké Británie a Severního Irska z Evropské unie a Evropského společenství pro atomovou energii (dále jen „dohoda o vystoupení“)³⁰ je základním kamenem bilaterálních vztahů mezi Evropskou unií (dále jen „Unie“) a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska (dále jen „Spojené království“).
- (2) Ačkoli dohoda o obchodu a spolupráci stanovuje koordinaci sociálního zabezpečení, která podporuje mobilitu osob podle vnitrostátního práva kterékoli ze stran, nezabývá se mobilitou jako takovou, tj. možností, aby státní příslušník jedné strany pobýval nebo se zdržoval na území druhé strany. Dohoda o obchodu a spolupráci obsahuje pravidla pro vstup a dočasný pobyt fyzických osob za účelem podnikání, avšak týká se pouze případů dočasné přítomnosti za konkrétním účelem (např. poskytování služeb).
- (3) Mobilita osob mezi Unií a Spojeným královstvím se nyní řídí příslušnými vnitrostátními (imigračními) pravidly Unie (a jejích členských států) a Spojeného království. To vedlo ke snížení počtu osob, které se mobility mezi Unií a Spojeným královstvím účastnily. Tato situace zvláště ovlivnila možnosti mladých lidí z Unie a Spojeného království získat zkušenosti v zahraničí na území druhé strany a těžit z výměnných pobytů mládeže, v oblasti kultury, vzdělávání, výzkumu a odborné přípravy.
- (4) Spojené království se v průběhu roku 2023 obrátilo na několik (nikoli však na všechny) členské státy se záměrem vyjednat bilaterální dohodu o mobilitě mládeže vytvořenou na základě vízového režimu Spojeného království pro mobilitu mládeže. Tento přístup by vedl k rozdílnému zacházení s občany Unie. Takový přístup by navíc nevyřešil hlavní překážky mobility, s nimiž se mladí lidé setkávají.
- (5) Měla by proto být zahájena jednání s cílem uzavřít doplňující dohodu ve smyslu článku 2 dohody o obchodu a spolupráci se Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska v oblasti mobility mládeže,

²⁹ Úř. věst. L 149, 30.4.2021, s. 10.

³⁰ Úř. věst. L 29, 31.1.2020, s. 7.

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Komise se zmocňuje, aby jménem Unie zahájila jednání se Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska o dohodě o mobilitě mládeže.

Článek 2

Směrnice pro jednání jsou uvedeny v příloze tohoto rozhodnutí.

Článek 3

Jednání se povedou v konzultaci s [název zvláštního výboru vloží Rada].

Článek 4

Toto rozhodnutí je určeno Komisi.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*